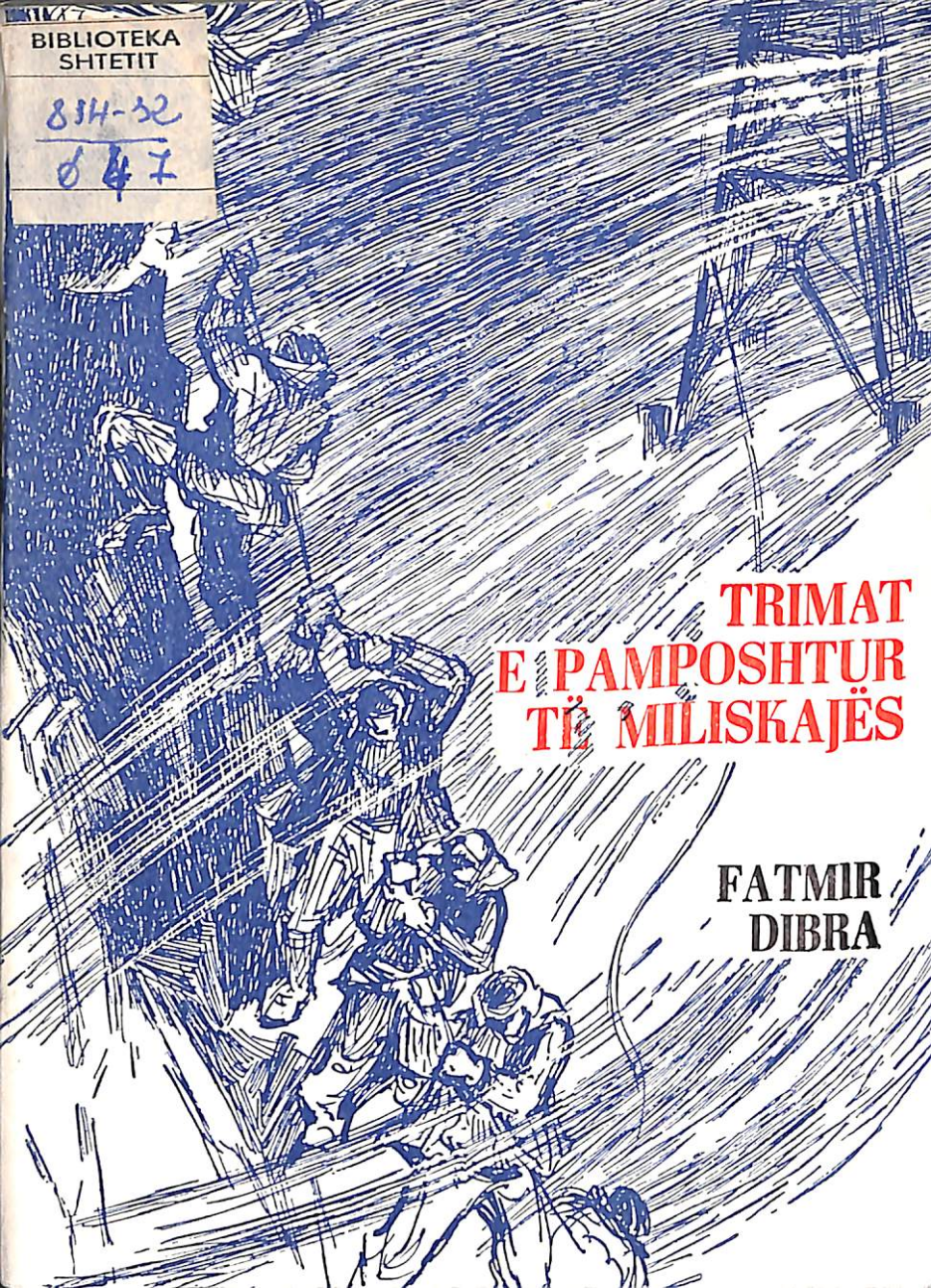

BIBLIOTEKA
SHTETIT

834-32

047

**TRIMAT
E PAMPOSHTUR
TË MILISKAJËS**

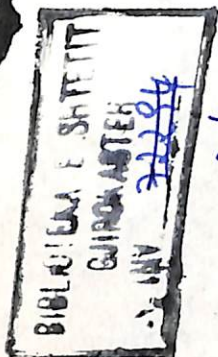
**FATMIR
DIBRA**

814-32

047

FATMIR DIBRA

TRIMAT E PAMPOSHTUR TË MILISKAJËS

725

Shkup: 2004-12

ISBN 9951-00-000-33

Titulli: 2000 kopje

SHTËPIA BOTUESE «8 NENTORI»

Tirazi 2000 kopje

Format 70x100/32

Stash: 2204-72

**Shtypur: Kombinati Poligrafik
Shtypshkronja «Mihal Duri» — Tiranë, 1977**

TRIMAT E PAMPOSHTUR TË MILISKAJËS

Fierza papritur u zhyt në një errësirë të thellë. Pushoi së rrahuri pulsi gjigant i punës. Heshtën tornot, u ndalën kompresorët e ajrit, fabrika e betonit ndali prodhimin, promekset e shpimit të hidrocentralit pushuan. Gjithshka pushoi atë ditë janari. Nëpër shtëpi u ndezën llampat e vajgurit dhe diku qirinj. Energjia elektrike ishte ndërprerë. Dëbora vazhdonte të binte pa pushim, mjegulla po dendësohej dhe si një qenie e padukshme mbuloi tërë atë kantier të madh pune. Ishte prerë arteri i energjisë, pa të cilin nuk mund të rronte kantieri i madh i pesëvjeçarit. Telat e tensionit, të veshur me akull të trashë nga lëkundjet e mëdha, ishin këputur. Po ku, në cilin kilometër të saj?

Ekipazhi i nënstacionit elektrik të Fierzës u nis në kërkim përmes dëborës dhe akullit, për t'i gjetur ato fije të këputura. Të tjerët nisën punën për zëvendësimin e izolatorit të dëmtuar në nënstacion. Njerëzit e kantierit të dritës, të shqetësuar, të mbuluar nga dëbora dhe mjegulla në lartësitë e fshatit Gropaj, gjetën disa fije të këputura: ato dergjeshin të mbuluara nga një shtresë e trashë dëbore. Kjo i gëzoi ata njerëz të heshtur. Pas lidhjes plot mundim

në atë kohë acari, një radist u mundua të lidhej me Fushë-Arrëzin:

— Alo, Alo! Këtu Fierza. Lëshoni energjinë elektrike! Difekti është rregulluar.

Më kot atje në Fushë-Arrëz u munduan të lëshonin energjinë elektrike. Fierza nuk po ndriçohej. Kantieri mbeti në errësirë të plotë.

— Alo, Fushë-Arrëzi, Fushë-Arrëzi! Nuk kemi dritë. Lëshoni energjinë elektrike, — fliste radisti i shqetësuar.

Fushë-Arrëzi u mundua të lëshonte dritën, por s'ia doli mbanë. «Difekt tjetër? S'është e mundur», «Jo, s'duhet të ketë difekt tjetër»! Këto ishin zërat e shqetësuar të njerëzve të kantierit të dritës, të cilët pyesnin, shqetësoheshin për punën, për kantierin e tyre, që në këtë acar janari kish heshtur. Po sa do të vazhdonte kjo heshtje? Për 48 orë askush nuk mori ndonjë përgjigje. Orët! Sa të shtrenjta ishin ato për kantierin e madh të punës atje në Fierzë!

Nga Tirana u nis një ekipazh specialistësh të Drejtorisë së Përgjithshme të Centraleve Elektrike. Por tutje Fushë-Arrëzit, në drejtim të Fierzës së largët, makina u ndal. Kudo dëborë dhe vetëm dëborë. Nuk mund të çahet ajo masë e bardhë, që dukej e pafundme.

— Do të ecim në këmbë, — tha Vangjeli.

Në këmbë! Për një çast ata njerëz të veshur me gozhupa të rëndë panë njëri-tjetrin në sy. E kuptuan se rrugë tjetër nuk kishte. Po. Në këmbë dhe vetëm në këmbë duhej të çanin përpara për të gjetur difektin.

— Nisemi! — tha Beqiri, elektricisti i talentuar.

— Po, po, — thanë edhe të tjerët.

Kolona lëvizti, Ajo ecte vazhdimisht, pa u nda-

lur, përpara, duke hedhur vështrimin nga dëbora, nga panorama e bardhë që të vriste sytë. Ata ecnin duke lënë gjurma të thella në dëborë, të cilat sakaq mbuloheshin përsëri nga dëbora, që binte me flokë të mëdha dhe të shpeshtë.

Në krahun e tyre të djathtë dukeshin telat e tensionit të lartë të veshur me akull, por askund nuk dukej shenjë këputjeje. Vallë, ku do të jetë bërë këputja? Kjo ishte pyetja që u vërtitej në kokë udhëtarëve të guximshëm të asaj dite të ftohtë dëbore. Por ata vazhdonin të ecnin, pa mundur të gjenin një përgjigje.

Papritmas dikush qëndroi dhe iu drejtua sho-këve.

— Shikoni këtej, shikoni telat e këputur! — zëri i tij erdhi kaq papritmas, sa të tjerët për një çast u shtangën.

— Ja ku janë, — vijoi zëri i parë.

Vangjeli, Beqiri, Fejziu u ndalën e ngulën sytë mbi telat e këputur. Dhe për çudi në fytyrat e tyre nuk u pasqyrua asnjë shenjë gëzimi, por përkundrazi dëshpërimi ua mbuloi fytyrat e lodhura dhe të hequra nga ajo rrugë plot mundime.

— Ah, vetëm këtu të mos ishin këputur! — tha i dëshpëruar njëri nga pjesëtarët e ekipazhit.

Ishin te Shkëmbi i Miliskajës, një nga më të thepisurit në vendin tonë dhe që ngrihej si me kryeneçësi mbi atë humnerë të rrezikshme.

Nga kjo shtyllë e hekurt e tensionit të lartë e deri tek shtyllat e anës tjetër të humnerës kishte një kilometër linjë ajrore. Një kilometër tel i trashë, veshur edhe nga një shtresë e trashë akulli, dergjej diku andej nga shkëmbinjtë e thepisur me dëborë. Ky do të ishte një riparim tepër i vësh-

tirë, që kërkonte mjaft ditë pune intensive, që kërkonte guxim e trimëri, që kërkonte vendosmëri dhe vetëmohim! Po, po, vetëmohim! Dhe dimri ishte tepër i egërsuar.

— Eh, ç'lajm do t'u çojmë shokëve të Fierzës!
— tha Vangjeli.

Dhe u nisën përsëri në udhën e bardhë, të lodhshme, me plot të papritura. Ecën me vështirësi. Vonë, të lodhur e të dërrmuar nga udha e largët, mbërritën në atë luginë të thellë të Fierzës. Gjithshka ishte kredhur në errësirë.

Këta ishin udhëtarët e parë që kishin çarë atë rrugë të vështirë dhe gati të pakapërcyeshme. Dhe gjithkush i pa, u habit me ta. Si kishin mundur, si kishin guxuar të udhëtonin në një ditë të tillë?

U bë mbledhja e shtabit të hidrocentralit. Po atë natë, e ndofta në të njëjtën kohë, u bë edhe një mbledhje tjetër, po një mbledhje e jashtëzakonshme, e brigadës më të dalluar të hidrocentralit të Fierzës që mban emrin e Ismet Sali Bruçajt. Në një dhomë të gjerë mbushur plot me flamurë të kuq të punës, flamurë të garave socialiste, u mblodhën ata djelmosha të fortë, komunistë dhe të rinj. Ata ishin shumë. Iniciatorë për këtë mbledhje të papritur dhe të jashtëzakonshme atë natë të 27 janarit ishin komunistët e kësaj brigade.

— Fierza është pa dritë, bre burra! — tha një komunist më i moshuar. — A mundemi me qëndrue duerlidhur, kur lugina jonë ka heshtë?

— Jo! — u dëgjuan njëherësh disa zëra.

— Duhet më e gjetë na vetë difektin, — tha Hashimi, brigadieri i trimave të kësaj brigade.

— Duhet me zgjedhë njerëzit më të fortë, që e durojnë të ftohtin, ata që janë lindur dhe rritur

në zonat më të ftohta të vendit tonë, — tha njëri prej tyre.

— Të gjithë duhet të nisemi në kërkim. Mos bëni dallime, — tha me një farë zemërimi një i mosshuar.

— Jo, shok i dashur, jo. Kjo s'është e mundur! — ndërhyri me të shpejtë brigadieri. — Do të shkojë vetëm gjysma e brigadës, pra vetëm 50 vetë. Kaq mjaftojnë.

Pa mbaruar mirë brigadieri, befas në dhomë hynë disa shokë të shtabit të hidrocentralit, midis tyre edhe kryeinxhinieri. Ky i fundit dukej tepër i lodhur dhe i shqetësuar.

— A e dini pse kemi ardhur? — pyëti kryeinxhinieri.

— E marrim me mend, — tha brigadieri. — Një hall kemi të gjithë. A keni ardhë për dritën?

— Po, besa! Veçse teli është këputur në kampatën e Miliskajës. Në atë humnerë të mallëkuar është shumë vështirë të bëhet lidhja në këtë dimër të egër.

— E bëjmë ne! — u dëgjuan zëra.

«E bëjmë ne? Një fjalë goje!» Këtë shkoi ndër mend kryeinxhinieri, ndërsa po hetonte një nga një ato fytyra të ndriçuara nga drita e dobët e llambës. Padashur sytë i shkuan nëpër dhomë. Në një raft të vogël ishin vendosur disa vëllime të Veprave të shokut Enver. Më tutje, në një vend të dukshëm, ishte vendosur portreti i shokut Enver.

Pastaj kryeinxhinieri foli:

— Shtabi shprehu mendimin se dritën hidrocentralit mund t'ia risillni vetëm ju. Ne erdhëm të këshillohemi me ju. Mund ta merrni një barrë të tillë?

— Po! — u dëgjuan zëra të vendosur.

— E bëjmë, e bëjmë! Ne do ta mposhtim dëborën e akullin. Po të jetë nevoja, ne do të sakrifikojmë edhe veten, vetëm që Fierza të ketë dritë.

Këto ishin fjalët e anëtarëve të brigadës me brigadier Hashimin në krye. Sa mirë e njihte këtë brigadë kryeinxhinieri! E kush nuk i njihte trimat e brigadës «Ismet Sali Bruçaj»? Ata erdhën të parët këtu në Fierzë, ata hodhën themelet e para të ndërtesave, ata vendosën shtyllat e betonta 600 kilogramëshe nëpër majat e thepisura të Fierzës, të Bajram Currit, të Lekbibajt e të Iballës, duke i bartur mbi shpatulla, ata rrëzuan atë shpat mali në Poravë me lartësi 170 metra, me gjerësi 100 metra dhe thellësi 20 metra. Po, po, 66 mijë metra kub shkëmb e bënë njësh me tokën! E ku mund të përshkruhen heroizmat e kësaj brigade?

.. Mëngjes i 28 janarit 1976. 50 guximtarët kishin hipur mbi dy makina. I printe një buldozer, që hapte rrugën nga dëbora e madhe. Në brez secili mbante nga një litar. Dëgjohej vetëm uturima e motorëve. Askush nuk fliste. Ishte ftohtë dhe acari të hynte gjer në palcë. Një makinë me dërrasa e karpentierë i ndiqte nga pas. Shtabi i hidrocentralit kishte parashikuar çdo gjë. Do të ndërtonin një kaponon për ata që do të kishin nevojë të ngroheshin, të rimerrnin forcat dhe të shmpinin gjymtyrët. Ata e dinin që do të kish vështirësi, prandaj u ruheshin të papriturave.

— E ç'na duhet ne kapononi? — tha një ndër pjesëtarët e brigadës. — Pse, sa kujtojnë ata se do të qëndrojmë?

Ata e dinin se duhet të luftonin shpejt, që drita të vinte sa më parë në Fierzë.

Dëbora vazhdonte të binte. Në kilometrin e 24-t u ndalën. Këtu ishte Miliskaja, këtu do të zhvillohej beteja e rreptë. Po, këtu ishte fronti i luftës së tyre.

— Hajt, djema, zbrisni, se mbërritëm! — u tha brigadieri me një zë optimist.

Vendi vërtet ishte i thepisur. Dikush iu afrua qoshes së rrugës dhe, pasi vështroi atje poshtë, fërshëlleu nga habia.

— A jeni të fortë, burra? — iu drejtua dikush.

Ata e njohën atë. Ishte zëvendësministri i Ndërtimit.

— Të fortë si shkëmbi! — u përgjigj brigadieri.

— Hajt, ndizeni njëherë! — u tha ai.

Dhe ndezën nga një cigare.

Që të fillohej beteja, më parë duhej njohur «armiku», pra duhej hetuar me imtësi vendi, monopartet, çdo gjë.

— Na duhet të kalojmë në anën tjetër të humnerës, — tha brigadieri. — Duhet ta shohim prej andej këtë anë ku jemi.

Dhe ashtu bënë. Brigadieri priu. Pas tij shkuan edhe 10 vetë të tjerë. Me ta ndodhej edhe kryeinxhinieri. Çanin nëpër dëborën që u vinte deri në brez, ecnin nëpër një terren të panjohur, ecnin pa ditur se ku e vinin këmbën. Por nuk ndaleshin. Zbritja dhe ngjitja për në anën tjetër ishte e vështirë. Kaloi një orë e gjysmë. Merrnin frymë me vështirësi. Pastaj tërë vështimet e tyre u përqëndruan matanë humnerës, atje ku kishin qenë më parë. Vendi ishte krejtësisht i thepisur. Si do të mund të zbrisnin atje? Dhe ata vështuruan njëri-tjetrin, si për t'i blerë mendimet e secilit. Vetëm me litar mund të zbrisnin. Po, po, rrugë tjetër nuk